

การสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน วิชาภาษาไทย
สำหรับโรงเรียนครูคนเดียว ในจังหวัดนครราชสีมา

นางสาวนันทนา ลีนะเสน

002686

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2521

CONSTRUCTION OF LEARNING CENTER CLASSROOM INSTRUCTIONAL
PACKAGE ON THAI LANGUAGE FOR ONE-TEACHER SCHOOL
IN NAKORNRAJASIMA

Miss Chantana Linasena

คุณยวิทย์ทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Audio-Visual Communication

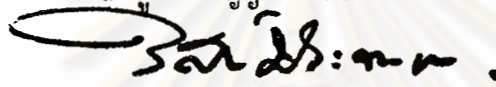
Graduate School

Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาภาษาไทย สำหรับโรงเรียนครูคนเดียว ในจังหวัดนครราชสีมา
โดย	นางสาว ฉันทนา ลีนะเสน
แผนกวิชา	โสตทัศนศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

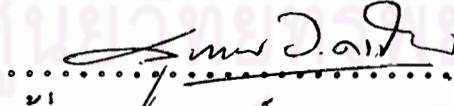
..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ส่าภา วรวงศ์)

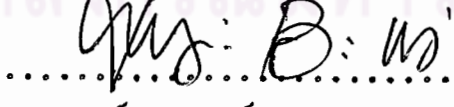
..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาพ วาดเขียน)

..... กรรมการ

(อาจารย์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชา
ภาษาไทย สำหรับโรงเรียนครูคนเดียว ในจังหวัดนครราชสีมา

ชื่อนิสิต นางสาว ฉันทนา ลีนะเสน

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์

แผนกวิชา โสภคพัฒนศึกษา

ปีการศึกษา 2520

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์^๒สามประการ คือ (๑) เพื่อสร้างชุดการสอน
สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิชาภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๔
จำนวน ๔ ชุด สำหรับโรงเรียนครูคนเดียว (๒) เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการ
สอนที่สร้างขึ้นโดยกำหนดคกฏเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ ๘๐/๘๐

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๔ เป็น
หน่วยย่อย และเลือกมาสร้างชุดการสอนโดยใช้ระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬาฯ
ชั้นละ ๑ ชุด จำนวน ๔ ชุด คือ ชุดการสอนที่ ๑ เรื่องสระ "เอ-อ" สำหรับชั้น
ประถมปีที่ ๑ ชุดการสอนที่ ๒ เรื่อง "นาฬิกา" สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
ชุดการสอนที่ ๓ เรื่อง "เป็นนกอะไรก็เอ๋ย" สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ชุด
การสอนที่ ๔ เรื่อง "นายสุคจินดา" สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แล้วนำชุด

การสอนทั้ง 4 ชุด ไปทดลองสอนเพื่อหาประสิทธิภาพตามชั้นตอน 3 ชั้น คือ แบบ
 หนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) แบบกลุ่ม (1:10) และแบบสนาม (1:100) เพื่อปรับปรุง
 ชุดการสอนให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ในการทดลองทุกชั้น นักเรียนต้อง
 (1) ทำแบบสอบถามก่อนเรียน ซึ่งได้ผ่านการทดสอบอ่านาจำแนกความยากและความ
 เทียบมาแล้ว (2) ทำแบบฝึกหัดประจำศูนย์ และ (3) ทำแบบสอบหลังเรียนเสร็จ
 แล้วผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อวัดความก้าวหน้าของนักเรียนในการเรียนจาก
 ชุดการสอน และหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้น

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบ ปรากฏว่า ชุดการสอนทั้ง 4
 ชุด มีประสิทธิภาพ 84.21/83.68, 84.00/81.30, 82.22/80.00 และ
 96.92/83.08 ตามลำดับ แสดงว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ผลการสอบ
 ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า
 ชุดการสอนที่สร้างขึ้นทั้งสี่ชุดนี้ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Construction of Learning-Center Classroom
Instructional Packages on Thai Language for
One-Teacher Schools in Nakornrajasima

Name Miss Chantana Linasena

Thesis Advisor Dr. Chaiyong Brahmawong, Assistant Professor

Department Department of Audio-Visual Communication

Academic Year 1977

ABSTRACT

Purposes:

(1) To construct four learning-center classroom instructional packages for one-teacher schools. (2) To find the efficiency of the completed packages using the 80/80 criterion.

Procedures:

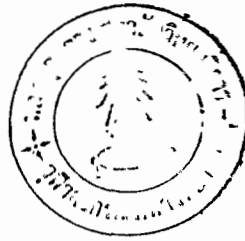
The content of the Thai language in Prathomsuksa one, two, three and four were divided into units four of which were constructed into instructional packages using "Chula Plan." They were Unit 1, The Vowel "Ua," for Prathomsuksa one, Unit 2, "Nalika," for Prathomsuksa two, Unit 3, "Pen Nok Arai Di Oei," for Prathomsuksa three, and Unit 4, "Nai Sudchinda,"

for Prathomsuksa four. These four completed packages were tried out to find their efficiency on a one-to-one basis (1:1); a small group basis (1:10); and a field test basis (1:100) in order to improve their efficiency based on the 80/80 criterion. After the pre-test, exercises and the post-test had be administered, the data were analyzed to determine the efficiency of each package.

Results:

The results of this study indicated that the efficiency of the four packages were 84.21/83.68, 84.00/81.30, 82.22/80.00 and 96.92/83.08 respectively, thus meeting the set criterion of 80/80. The pre-test and post-test scores, yielding a significant difference at the 0.01 level, indicated that the pupils' knowledge was significantly increased after learning from these packages.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลือจาก
 บุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์
 ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาพ วาดเขียน ผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำ
 ทางด้านการวิเคราะห์และเสนอข้อมูลทางสถิติ และ อาจารย์ สมเชาว์ เนตรประ-
 เสริฐ ผู้ให้คำแนะนำที่มีคุณค่าในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ในการทดสอบและทดลองสอนเพื่อทำการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความ
 ร่วมมือจาก อาจารย์ ทองใบ แพบทาม ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนการศึกษาดำเนินการ
 การศึกษาส่วนจังหวัดนครราชสีมา นายอำเภอก และเจ้าหน้าที่อำเภอกจักราช อำเภอก
 คานชุนทด และหัวหน้ากิ่งอำเภอบ้านเหลื่อม ครู และนักเรียน โรงเรียนบ้านโนน-
 ทะยุง โรงเรียนบ้านจระเข้ และโรงเรียนบ้านหนองโจด ปีการศึกษา 2520 อาจารย์
 ชวง อาจารย์ จิตรา รัตนกุสุมา และ คุณสุทัศน์ เอ็มแย้ม

งานวิจัยครั้งนี้เริ่มต้นและสำเร็จลงด้วยดีโดยผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ
 จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาพรรณ สิริสวัสดิ์ อาจารย์ อัจฉา แสงอัสนีย์ และ
 อาจารย์ ศิลป์บางทาน ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เจ้าหน้าที่
 หอสมุดคณะครุศาสตร์ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ฉันทนา ลีนะเสน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
รายการแผนผังประกอบ	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	9
ข้อตกลงเบื้องต้น	10
ความจำกัดของการวิจัย	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
คำจำกัดความ	12
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ศูนย์การเรียนรู้	13
ความหมายและลักษณะของศูนย์การเรียนรู้	13
พัฒนาการของศูนย์การเรียนรู้	15
ประเภทของศูนย์การเรียนรู้	18
การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้	26

พัฒนาการการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ในประเทศ

ไทย 26

สื่อการสอน 35

ประเภทของสื่อการสอน 35

สื่อการสอนกับการเรียนรู้ 38

สื่อประสม 38

ประโยชน์ของสื่อประสม 39

ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอน 40

ความหมาย 40

หลักการเรียนรู้ตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ 41

ลักษณะการเรียนรู้โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ 41

ลำดับขั้นการเรียนรู้การสอนโดยใช้วิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ 42

บทบาทของครูผู้สอนในการสอนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ 43

กิจกรรมซึ่งสามารถเลือกใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ 44

ผลดีของการสอนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ 44

ลักษณะหลักสูตรและแผนการสอนที่เหมาะสมสำหรับศูนย์การเรียนรู้ 46

การจัดระบบการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ 49

แบบจำลองระบบตามแผนจุฬา 49

คุณค่าของศูนย์การเรียนรู้ 57

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 58

	ชุดการสอน	61
	ความหมาย	62
	แนวคิดการผลิตชุดการสอน	62
	องค์ประกอบของชุดการสอน	65
	ประเภทของชุดการสอน	66
	การกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดประสิทธิภาพของชุดการสอน	
	ระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬา	70
	การจัดสภาพห้องเรียนเพื่อใช้ชุดการสอน	81
	คุณค่าของชุดการสอน	83
	ทักษะการสอนภาษาไทยในชั้นประถม	84
	กิจกรรมและประสบการณ์ในการสอนทักษะภาษา	86
	โรงเรียนครุคนเคียว	87
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	89
3	วิธีดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล	93
	ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย	93
	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลขั้นเตรียมการวิจัย	94
	การสร้างเครื่องมือวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	100
	การวิเคราะห์ข้อมูล	104
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	108
4	ชุดการสอนที่ใช้ในการวิจัย	134
	องค์ประกอบของชุดการสอน	134
	ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง "สระ เื่อ"	136
	ชุดการสอนที่ 2 เรื่อง "นาฬิกา"	159

บทที่	หน้า
ชุดการสอนที่ 3 เรื่อง "เป็นนกอะไรดีเอ๋ย"	183
ชุดการสอนที่ 4 เรื่อง "นายสุคจินดา"	225
5 สรุป ผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	260
สรุปการวิจัย	260
ผลการวิจัย	262
อภิปรายผลการวิจัย	263
ขอเสนอแนะ	264
บรรณานุกรม	267
ภาคผนวก	273
ประวัติการศึกษา	283

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) ชุดการสอน ที่ 1 เรื่อง สระ "เอ-อ"	113
2	คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อสิบ (1:10) ชุดการสอน ที่ 1 เรื่อง สระ "เอ-อ"	114
3	คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:100) ชุดการสอน ที่ 1 เรื่อง สระ "เอ-อ"	115
4	คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) ชุดการสอน ที่ 2 เรื่อง "นาฬิกา"	117
5	คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อสิบ (1:10) ชุดการสอน ที่ 2 เรื่อง "นาฬิกา"	118
6	คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:100) ชุดการสอน ที่ 2 เรื่อง "นาฬิกา"	119
7	คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) ชุดการสอน ที่ 3 เรื่อง "เป็นนกอะไรดีเอ๋ย"	121
8	คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อสิบ (1:10) ชุดการสอน ที่ 3 เรื่อง "เป็นนกอะไรดีเอ๋ย"	122
9	คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:100) ชุดการสอน ที่ 3 เรื่อง "เป็นนกอะไรดีเอ๋ย"	123
10	คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) ชุดการสอน ที่ 4 เรื่อง "นายสุคจินดา"	124
11	คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อสิบ (1:10) ชุดการสอน ที่ 4 เรื่อง "นายสุคจินดา"	125
12	คะแนนการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:100) ชุดการสอน ที่ 4 เรื่อง "นายสุคจินดา"	126

รายการแผนผังประกอบ

แผนผังที่		หน้า
1	ห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน	18
2	ศูนย์การเรียนในห้องเรียน	19
3	ศูนย์การเรียนสำหรับครู	20
4	ตัวอย่างศูนย์การเรียนที่แยกโดยเอกเทศจากห้องเรียน	23
5	ตัวอย่างศูนย์การเรียนที่แยกโดยเอกเทศจากห้องเรียน	24
6	แบบจำลองระบบการผลิตชุดการสอน	80
7	การจัดห้องเรียนเพื่อใช้ชุดการสอน	82

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย